

VILNIAUS BALTUPIŲ PROGIMNAZIJOS 1-4 KLASIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO APRAŠAS

I. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Vertinimo tikslas - padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei; pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

Vertinimo uždaviniai:

1. Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus.
2. Padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.
3. Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos.
4. Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokinių poreikius atliepiančią pagalbą.

II. SĄVOKOS

Vertinimas - nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Įvertinimas - vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas - paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Individualios pažangos (idiografinis) vertinimas - vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga.

Diagnosticinis vertinimas - vertinimas, kuriuo naudojama siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

Formuojamasis vertinimas - nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

Apibendrinamasis vertinimas - vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

Vertinimas mokant vyksta atliekant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą, todėl yra išskiriami pagrindiniai aspektai:

- Mokytojas su mokiniu išsiaiškina mokymosi uždavinius ir vertinimo kriterijus. Vertinama tai, kas yra numatyta uždaviniuose.
- Mokytojas pozityviai skatina mokymosi motyvą – kelia mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir norą siekti daugiau nurodydamas, kas pavyko, pagrįstai pagirdamas.
- Mokytojas su mokiniiais, numatydamas tolesnio mokymo ir mokymosi uždavinius, remiasi mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais.

- Mokytojas parenka veiksmingas užduotis, naudoja įvairius mokymo(si) metodus ir strategijas, kad mokinius patirtų sėkmę.

III. VERTINIMO FIKSAVIMAS, JO FORMOS

Vertinimo fiksavimo formos:

1. Mokinių darbai ir sąsiuviniai. Mokytoja tikrina ir vertina kontrolinius darbus. Pratybose tikrinamos užduotys pasirinktinai. Nebūtina kiekvieną dieną vaikui už kasdienį darbą rašyti komentarą, vertinimą.
2. Mokinių įsivertinimas. Mokiniai savo pastangas įsivertina klasėje priimtais įsivertinimo būdais (žodžiu ar raštu).
3. Elektroninis dienynas. Pateikiama informacija tėvams apie ugdymosi pasiekimus ir spragas. Mokinių pažanga ir pasiekimai įvertinami lygiais baigus I ir II pusmečius.
4. Individualios pažangos stebėjimas (projektas). Mokytojai ir mokiniai stebi mokymąsi, daromą individualią pažangą, laiku pastebi ir nustato išskylančius sunkumus bei numato šalinimo būdus.

Kasdieninis – formuojamasis vertinimas.

Didžiąją dalį (apie 90%) vertinimo informacijos vaikams pateikiame žodžiu. Vertinimo informaciją raštu pateikiame mokinių darbuose, el. dienynė, ataskaitose ir asmens bylose.

Jei mokinių darbų įvertinimai fiksuojami trumpu komentaru, galima jį įrašyti tiesiai šalia atlikto darbo arba į el. dienyną.

Komentaras yra pozityvus, pripažįstantis atlikto darbo vertę; palaikantis vaiko pastangas gerai padaryti užduotį; nurodytos taisytinės vietos; pasiūlyta, kaip galima būtų pagerinti darbą.

Vertindamas raštu, mokytojas pažymi, ką mokinyš jau geba ir ko negeba.

Komentarų pavyzdžiai:

Lietuvių kalba	Matematika
- Moki žodžius skirstyti reikšminėmis dalimis. Dar nemoki išskirti priesagų. Gali paprašyti mano arba Jonuko pagalbos. - Gebi nustatyti kalbos dalis. Pasikartok dialogo skyrybą. Pavyzdžiai yra pratybose psl.... - Žmonių vardus parašei teisingai. Žinok, kad miestų, upių pavadinimai rašomi didžiąja raide. - Džiaugiuosi. Diktante klaidų mažiau. Primenu, kad parašęs atidžiau pasitikrintum. - Kūrybiškumo tau nestinga. Tik patariu rašyti trumpesniais sakiniais. - Atkreipk dėmesį į ilgųjų balsių rašybą. Tau tikrai pavyks.	- Gebi smulkinti ir stambinti matinius vienetų. - Prisimink, kad 1h = 60min. - Apskaičiavai teisingai 4 reiškinius. - Nepamiršk žymėti veiksmų eiliškumo. - Suskaičiavai teisingai, tik atkreipk dėmesį kokį veiksmą (+ ar -) reikia atlikti. - Uždavinius išsprendei teisingai. Pasistenk teisingai formuluoti klausimus. - Gebi teisingai apskaičiuoti stačiakampio plotą, tik įvardinai neteisingai. Prisimink, kad plotas žymimas m². - Kantriai mokaisi daugybės lentelę. Vis daugiau teisingų atsakymų.

Įrašai dienynė:

- Jei 1 savaitinė pamoka, rašomi ne mažiau kaip 3 įvertinimai per pusmetį mokiniui;
- Jei 2 savaitinės pamokos, rašomi 4-5 įvertinimai per pusmetį mokiniui;
- Jei 4-5 savaitinės pamokos, rašomi 2-3 įvertinimai per mėnesį mokiniui;
- Jei 7-8 savaitinės pamokos, rašomi 4-5 įvertinimai per mėnesį mokiniui.

Irašų pavyzdžiai:

Lietuvių kalba	Matematika	Pasaulio pažinimas
- Vadovėlio tekstus skaito lėtai skiemenuodamas. - Sudarė sakinius pagal klausimus, tačiau neatidžiai užrašė. - Raiškiai skaitė tekstą, atsakė į pateiktus klausimus. - Įdomiai sukūrė pasakojimą pagal paveikslėlių seriją, vartojo vaizdingus žodžius ir posakius. - Diktantą parašė be klaidų, rašydamas taikė rašybos bei skyrybos taisykles. -Išmoko atmintinai ir raiškiai padeklamavo eilėraštį.	- Išmokęs skaičiaus 2, 3, 4 ir 5 daugybos lentelę. - Sėkmingai taiko sudėtinio reiškinių veiksnių tvarkos taisyklę. - Džiaugiuosi. Teisingai išsprendė tekstinius uždavinius. -Teisingai atliko sudėties ir atimties veiksmus.	- Mokėjo nusakyti aplinkoje vykstančius pasikeitimus, juos apibūdinti. - Teisingai sudėliojo žemynų ir vandenynų pavadinimus. - Domisi savo šeimos ir giminės praeitimi, tradicijomis. - Žino Lietuvos valstybės simbolius. - Moka naudotis žemėlapiu ir gaubliu. - Lietuvos žemėlapyje parodė miestus. - Atliko praktinį darbą: padarė Lietuvos vėliavėlę ir Žemės rutulį.

Skaitymo gebėjimų vertinimas.

Skaitymo gebėjimai yra visada vertinami žodžiu vaikui, o tėvams pagal poreikius, nurodant konkrečius vaiko pasiekimus (*pavyzdžiui, skaitymo sklandumą, atsakymų į teksto klausimus teisingumą, įdomią nuomonę apie skaitytą kūrinį ir pan.*) ir spragas (*pavyzdžiui, intonavimo trūkumai, neatidus skaitymas, nes negebėjo rasti tekste aprašymo elementų ir pan.*).

Diagnosticinis vertinimas.

- Kontroliniai darbai, testai, savarankiški darbai nevertinami lygiu.
- Pusmečio ar mokslo metų baigiamieji darbai nevertinami lygiu. Ir iš šio galutinio darbo negalima nustatyti mokinio pusmečio dalyko įvertinimo – lygio.
- Mokinio pusmečio dalykų vertinimai nustatomi apibendrinant mokinio padarytą pažangą per pusmetį. Mokytojas visą pusmetį stebi, fiksuoja mokinio pažangą, pasiekimus ir pusmečio gale apibendrina pusmečio rezultatus ir įvertina-nurodo mokinio pasiekimų lygį (aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas), dorinio ugdymo – „pp“, „np“. Vertinimo skalė:

Pasiekimų lygis	Trumpas apibūdinimas
aukštesnysis	puikiai
	labai gerai
pagrindinis	gerai
	pakankamai gerai
	vidutiniškai
patenkinamas	patenkinamai
	pakankamai patenkinamai
nepatenkinamas	nepatenkinamai
	blogai
	pasiekimai nėra įvertinti

- Mokinių parašytus diagnostinius darbus aptariame klasėje, tačiau nekomentuojame kiekvieno darbo, o nurodome esmines klaidas. Aptariant darbus mokytoja turi elgtis etiškai – neįvardinti mokinio, kuris blogiausiai parašė darbą. Aptiriamos būdingiausios klaidos ir kaip jos turi būti taisomos. Mokiniais, kurie parašė darbą be klaidų, mokytojai gali siūlyti atlikti kitas užduotis.
- Mokiniai nelyginami tarpusavyje.
- Vaikai apie patikrinamųjų darbų rašymą turi sužinoti prieš savaitę. darbus ištaisome ne vėliau, kaip per savaitę.
- Atsikaitomieji darbai, kurių struktūra leidžia fiksuoti teisingai atliktų užduočių kiekį procentais, atitinka pasiekimų lygius:
A (aukštesnysis) – 100% - 90%
P (pagrindinis) – 89% - 65%
Pt (patenkinamas) – 64% - 40%
Nepasiektas patenkinamas lygmuo – 39% ir mažiau procentų.
- Rekomenduojame lietuvių kalbos patikrinamuosius ir matematikos kontrolinius darbus rašyti į atskirus sąsiuvinius (lietuvių kalbos patikrinamieji darbai bei matematikos kontroliniai darbai).

Mokinių įsivertinimas.

Į vertinimą mokinius reikėtų įtraukti reguliariai. Įsivertinant mokiniui svarbu refleksija (savianalizė) arba savo minčių, veiksmų, vertybių kritiškas pergalvojimas ir analizavimas, todėl mokytojas skatina mokinius:

- pasikeisti su bendraklasiais išpūdžiais apie pasiekimus;
- porose pasitikrinti ir įvertinti vienam kito išmokimą;
- analizuoti savo klaidas;
- numatyti, ką dar reikia atlikti;
- parašyti savo įsivertinimą prie atlikto darbo.
- Nė vienas mokinys neturi būti verčiamas kalbėti apie savo įsivertinimą.

Kas tikrinama ir mokytojų ištaisoma 1-4 klasėje.

1-osiose klasėse:

- Tikrinamas naujai išmoktų raidžių rašymas (eilutėje pažymima keletas taisyklingiausiai parašytų raidžių), skaitmenų taisyklingas rašymas.
- Taisomas netaisyklingas raidžių jungimas.
- Patikrinamuosiuose rašto darbuose ištaisomos visos klaidos.

2-osiose klasėse:

- Tikrinami ir įvertinami visi kontroliniai darbai (testai, diktantai, matematikos kontroliniai);
- Sąsiuvinėje tikrinamos užduotys, leidžiančios įvertinti mokinių išmokimą ir suvokimą;
- Tikrinamos savarankiškai atliktos užduotys;
- Tikrinami 1-2 kūrybiniai darbai per mėnesį.

3-4-osiose klasėse:

- Tikrinami ir įvertinami visi kontroliniai darbai (testai, diktantai, matematikos kontroliniai);
- Sąsiuvinėje tikrinamos užduotys, leidžiančios įvertinti mokinių išmokimą ir suvokimą;
- Tikrinamos savarankiškai atliktos užduotys;
- Tikrinami 1-2 kūrybiniai darbai per mėnesį.

Tikrinant matematikos kontrolinį darbą, testus, lietuvių kalbos darbus:

- Mokytojas ištaiso visas klaidas (ir matematikos, ir lietuvių kalbos).
- Diktante, lietuvių kalbos rašto darbuose nubraukiame klaidą ir viršuje užrašome taisyklingai. Jeigu klaidingai parašytas žodis, sakinio dalis ar visas sakinytis, tai mokytojas išbraukia tai, kas nereikalinga, ir viršuje parašo kitus žodžius.

- Negalima ant neteisingai parašyto skaičiaus ar raidės užrašyti teisingą raidę ar skaičių. Klaidingą parašymą perbraukiame ir teisingai užrašome viršuje.

Taisydamas mokytojas atkreipia dėmesį:

- Po sutartinių mato vienetų taškai nededami (cm kg ct Lt km).
- Trumpinant žodžius – būtinai taškai – (obuol. knyg. ir pan.).
- Atsakymą taisyklingai užrašome taip - Ats.: liko 36 lapai. Ats.: nukirpo 2 cm.
- Mokytojas gali užrašyti teisingą užduoties sprendimą bei atsakymą.

Grupinio darbo vertinimas.

Vertinimo galimybės:

- veikla nevertinama;
- visi grupės nariai vertinami bendrai;
- įvertinamas kiekvienas mokinys;
- derinamos kelios vertinimo galimybės.

Grupinio darbo veikla nevertinama tada, kai:

- norima surinkti duomenų formuojamam vertinimui;
- veikla trunka gana trumpai;
- susipažįstama su gebėjimais, kurių reikės mokantis grupėje;
- grupės ką tik sudarytos arba turi problemų;
- mokymosi bendradarbiaujant strategija tik pradedama taikyti.

Apibendrinamasis vertinimas.

1. Mokinio mokymosi pasiekimai pusmečio ar kito ugdymo laikotarpio pabaigoje apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašų:

- patenkinamas įvertinimas – „patenkinamas“, „pagrindinis“, „aukštesnysis“, „atleista“ („atl“), „padarė pažangą“ („pp“);
- nepatenkinamas įvertinimas – „nepatenkinamas“, „nepadarė pažangos“ („np“).

2. Mokiniui, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui skirtos užduotys suteikia mokiniui, kurio mokymosi pasiekimai mokantis pagal dalyko programą fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, galimybę pasiekti ne žemesnę kaip patenkinamą mokymosi pasiekimų lygį, nustatytą bendrosiose programose (toliau – papildomas darbas), tai papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

IV. TĖVŲ INFORMAVIMAS

1. Apie mokinio daromą pažangą ir pasiekimus tėvai yra informuojami žodžiu, įrašais sąsiuvinuose ir el. dienyne.
2. Pasibaigus I ir II pusmečiui, mokinio mokymosi pažanga ir pasiekimai įvertinami el. dienyne.
3. Du kartus per mokslo metus organizuojami klasės mokinių tėvų susirinkimai: mokslo metų pradžioje yra organizuojamas tėvų susirinkimas, kuriame supažindinama su vertinimo sistema, o kitas tėvų susirinkimas organizuojamas mokytojos nuožiūra. Tėvams informacija yra teikiama individualiose konsultacijose, kurių metu kartu su tėvais yra aptariami mokinio pasiekimai, daroma pažanga, socialiniai gebėjimai ir savęs vertinimas.

V. DOKUMENTAI

1. Pradinio ugdymo programos bendrasis ugdymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu (kas dveji metai).
2. Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2008 m. rugpjūčio 26 d. Nr. ISAK- 2434.

3. Lietuvių kalbos pradinio ugdymo bendroji programa, patvirtinta LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2016 m. sausio 25 d. Nr. V-46.
4. Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2012 m. gegužės 8 d. Nr. V-766.
5. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2015 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1309.
6. <http://www.pedagogika.lt>